

Hiragana

- 1. řada
 - あ - "a", vypadá jako apple
 - い - "i", dvě í vedle sebe (suffix mnoha přídavných jmen)
 - う - "u", někoho bouchnu do břicha
 - え - "e", energický ninja
 - お - "o", vypadá podobně jako "a", ale má čárku (často na začátku slov, indikuje zdvořilost)
- 2. řada
 - か - "ka", vypadá to jako nůž cutting (ka) something (používá se v otázkách, question particle)
 - き - "ki", vypadá jako klíč
 - く - "ku", vypadá jako kukačka, kuku
 - け - "ke", vypadá jako keg, sud
 - こ - "ko", dva lidé mají koitus
- 3. řada
 - が - "ga"
 - ぎ - "gi"
 - ぐ - "gu"
 - げ - "ge"
 - ご - "go"
- 4. řada
 - さ - "sa", sad face, že má jen jednu příčku (na rozdíl od klíče)
 - し - "shi", fishing hook
 - す - "su", sue mi donesla brčko k pití
 - せ - "se", say something
 - そ - "so", sorooo
- 5. řada
 - ざ - "(d)za"
 - じ - "(d)ji"
 - ず - "(d)zu"
 - ぜ - "(d)ze"
 - ぞ - "(d)zo"
- 6. řada
 - た - "ta", vypadá trochu jako ta
 - ち - "chi", našťvaný člověk, cheerleader
 - つ - "tsu", trunami (když je malé, tak prodluže zvuk předchozí souhlásky)
 - て - "te", dogs tail
 - と - "to", tornádu
- 7. řada
 - だ - "da"
 - ぢ - "(d)ji"
 - づ - "(d)zu"
 - で - "de"
 - ど - "do"
- 8. řada
 - な - "na", vypadá jako knot
 - に - "ni", vypadá jako knee (koleno)
 - ん - "nu", hůlky, kterými nabírám noodles
 - ね - "ne", sneil, hlemýžď
 - の - "no", no sign

- 9. řada
 - は - “ha”, vypadá jako “H” a pod nám malé “a” (half lines); 2. výslovnost jako “wa”
 - ひ - “hi”, vypláznutý jazyk a směje se hihihihhi
 - ふ - “fu” (“hu”), vypadá jako mount Fuji
 - へ - “he”, vypadá jako šipka do heaven, 2. výslovnost jako “e”
 - ほ - “ho”, vypadá jako tvář horse (whole lines)
- 10. řada
 - ば - “ba”
 - び - “bi”
 - ぶ - “bu”
 - べ - “be”
 - ぼ - “bo”
- 11. řada
 - ぱ - “pa”
 - ぴ - “pi”
 - ぷ - “pu”
 - ぺ - “pe”
 - ぽ - “po”
- 12. řada
 - ま - “ma”, man v masce, který cucá brčko
 - み - “mi”, vypadá trochu jako nota, do re mi
 - む - “mu”, vypadá jako kráva a ta dělá muuuu
 - め - “me”, nudle vypadly z hůlek a udělaly mess
 - も - “mo”, monitor lizard, varan
- 13. řada
 - や - “ya”, vypadá jako jak
 - ゆ - “yu”, vypadá jako (j)unikorn, jednorožec
 - よ - “yo”, je to jako jojo na prstu
- 14. řada
 - ら - “ra”, jako rabbit
 - り - “ri”, jako řeka, druhá čárka je větší než u い
 - る - “ru”, ruka drží rubín
 - れ - “re”, reindeer (sob)
 - ろ - “ro”, podobné jako ru, ale rubín byl robbed
- 15. řada
 - わ - “wa”, wait swan (bílá labuť), je tam “swallou”
 - を - “wo”, popraskaná zed’ (wall), 2. výslovnost jako “o”
- 16. řada
 - ん - “n”
- Další kombinace
 - きゃ - kya
 - きゅ - kyu
 - きょ - kyo
 - しゃ - sha
 - しゅ - shu
 - しょ - sho
 - ちゃ - cha
 - ちゅ - chu
 - ちょ - cho
 - にゃ - nya
 - にゅ - nyu

- によ - nyo
- ひや - hya
- ひゅ - hyu
- ひょ - hyo
- みや - mya
- みゅ - myu
- みょ - myo
- りや - rya
- りゅ - ryu
- りょ - ryo
- Další poznámky k výslovnosti:
 - Píšeme “ei”, vyslovujeme “ee”
 - Např. sensei -> vyslovujeme sensee
 - Píšeme “ou”, vyslovujeme ale “oo”
 - Např. ohayou -> vyslovujeme ohayoo
 - Např. koukousei -> vyslovujeme kookoosee
 - Znaky あ, い, う prodlužují výslovnost a mění význam slova.
 - Např. おばさん (teta, žena středního věku) vs. おばあさん (babička).
 - Malé つ prodlužuje souhlásku, před kterou následuje. Před つ se navíc udělá pauza.
 - Např. いつか (itsuka) vs. いっか (ikka).
 - Malé つ nemůže být před řadou な (na), に (ni), ぬ (nu), ね (ne), の (no). Místo toho se přidává ん.
 - Např. さんねん (nikoliv さっねん).
 - こんにちは se píše s は, protože má funkci partikule (je to zkrácená verze dlouhého pozdravu).
 - Malé や, ゆ, よ se propojí s předchozím znakem hiragany a vytvoří jeden zvuk.
 - Např. きや (kija) vs. きゃ (kja).

Katakana

- 1. řada
 - ア - “a”, vypadá jako axe, sekera
 - イ - “i”, vypadá jako easel, stojan
 - ウ - “u”, vypadá jako u hiragany
 - ヲ - “v”, zvláštní výjimka u katakany
 - エ - “e”, elevator doors
 - オ - “o”, opera singer
- 2. řada
 - カ - “ka”
 - キ - “ki”
 - ク - “ku”, kuku’s tail
 - ケ - “ke”, vypadá trochu jako nakloněné “k”
 - コ - “ko”, cesta se dvěma corners
- 3. řada
 - ガ - “ga”
 - ギ - “gi”
 - グ - “gu”
 - ゲ - “ge”
 - ゴ - “go”
- 4. řada
 - サ - “sa”, sad face, saddle na koně
 - シ - “ši”, jako potápějící se ship
 - ス - “su”, skier, su bruslí
 - セ - “se”, podobné jako u hiragany
 - ソ - “so”, soft ice scream, so sad, že má jen jednu čárku
- 5. řada
 - ザ - “(d)za”
 - ジ - “dži”
 - ズ - “(d)zu”
 - ゼ - “(d)ze”
 - ゾ - “(d)zo”
- 6. řada
 - タ - “ta”, vypadá jako person holding a tablet
 - チ - “tči”, vypadá jako chicken
 - ツ - “tsu”, tsunami s deštěm
 - テ - “te”, vypadá jako te
 - ト - “to”, vypadá jako totém
- 7. řada
 - ダ - “da”
 - ディ - “dži”
 - ツ - “dzu”
 - デ - “de”
 - ド - “do”
- 8. řada
 - ナ - “na”, vypadá jako knife
 - ニ - “ni”, japonská 2
 - ヌ - “nu”, vypadá jako smyčka, noose
 - ネ - “ne”, nest in a tree
 - ノ - “no”, no sign jen bez kruhu

- 9. řada
 - ハ - "ha", střecha house
 - ヒ - "hi", strana kotníku, paty, heel
 - フ - "fu", konec nohy, foot
 - ヘ - "he"
 - ホ - "ho", shinning holly cross
- 10. řada
 - バ - "ba"
 - ビ - "bi"
 - ブ - "bu"
 - ベ - "be"
 - ボ - "bo"
- 11. řada
 - パ - "pa"
 - ピ - "pi"
 - プ - "pu"
 - ペ - "pe"
 - ポ - "po"
- 12. řada
 - マ - "ma", mantaray, rejnok
 - ミ - "mi", milovat se, middle line
 - ム - "mu", mooses' rohy (rohy soba)
 - メ - "me", mail
 - モ - "mo", podobné jako hiragana mo
- 13. řada
 - ヤ - "ja"
 - ユ - "ju", periskop u lodi
 - ヨ - "jo"
- 14. řada
 - ラ - "ra", racking chair (houpací křeslo)
 - リ - "ri"
 - ル - "ru", roots of the tree (nebo že jsme šli s rui jinou cestou)
 - レ - "re", razor, otevírací nůž
 - ロ - "ro", robot's mouth
- 15. řada
 - ワ - "wa", wine glass
 - ヲ - "wo", dvakrát wine glass
- 16. řada
 - ン - "n", raketa entering to the earth
- Rozdíly:
 - シ = **shi** is a girl looking up into tsu's eyes
 - ツ = **tsu** is a boy looking down in to shi's eyes
 - ソ = winking "**So**, do you want to come back to my place?"
 - ン = thinking_about_it "**Nnnnn**... I don't think so."

Lekce 1

(str. 34)

1. X は Y です

- Partkule は (wa) se používá pro vyjádření vět typu X je Y.
 - Např. 私はにほんじんです。 - Jsem Japonec.
- Podmět se často nevyjadřuje, vyplývá z kontextu věty. Větu lze vyjádřit jen přidáním koncovky ~です, která vyjadřuje slušnost.
 - Např. にほんじんです。 - (jsem / jsi / je ap.) Japonec.
- Pokud chceme říct, že je nějaké město v nějaké zemi, použije se podobná struktura jako při představení: Město + は + Země + です。
 - Např. おおさかは日本です。 - Osaka je v Japonsku.
- Otázka, když se chceme ptát, kde něco je pomocí slova どこ (kde) podle vzoru: Subjekt + は + どこ + です + か。 U odpovědi dáme pryč subject + は。
 - Např. おおさかどこですか。 (Kde je Osaka?)
 - Např. 日本です。 (V Japonsku).

2. Tvorba otázek

- Uzavřená otázka (ANO/NE) se vytvoří přidáním か na konec věty.
 - Janaさんは学生ですか。 - Je Jana studentkou?
- Otevřené otázky se vytváří přidáním tázacího zájmena (např. なん).
 - せんこうはなんですか。 - Jaký je tvůj hlavní předmět studia?
- Otazník se na konec věty (obvykle) nepřidává.
- Otázka co? má dvojí výslovnost: なん (použije se před です) a なに (používá se před částicemi).
- Tvorba otázek Co...? podle formátu (Subject は) + なに + を + sloveso ます + か
 - Např. Jakubさん何を食べますか。 - Jakube, co budeš jíst?

3. Částice の

- Částice の spojuje dvě podstatná jména: popisující slovo, zpřesnění + の + hlavní slovo.
 - Např. にほんごの学生 - japonský student
- Pokud se přidává více popisných jmen, každé se oddělí partikulí の
 - Např. わたしのともだちのなまえ - jméno mého kamaráda ("můj kamarád jméno").

Poznámky k lekci

- Představení
 - A: こんにちは。
 - B: こんにちは。はじめまして。わたしはJakubです。(úklon)
 - A: Jakub-さん,はじめまして。わたしはKaoruです。どうぞよろしく。(úklon)
 - B: Kaoru-さん, どうぞよろしく。
- Ke jménu se přidává -さん pro vyjádření respektu (nikdy to nepoužívá ale člověk, když mluví o sobě).
 - -くん pro chlapce
 - -ちゃん pro dívky
 - -せんせい pro oslovení doktora, učitele, právníka ap., někoho ctěného.
- Slovo 先生 (せんせい) se používá pro vyjádření povolání někoho jiného, nikoliv svého.
- Jména se říkají tak, že je nejprve příjmení a až poté jméno. Prostřední jméno se neříká.

- Výslovnost čísel u hodin
 - 1 hodina - いちじ
 - 2 hodiny - にじ
 - 3 hodiny - さんじ
 - 4 hodiny - よじ
 - 5 hodin - ごじ
 - 6 hodin - ろくじ
 - 7 hodin - しちじ
 - 8 hodin - はちじ
 - 9 hodin - くじ
 - 10 hodin - じゅうじ (juuji)
 - 11 hodin - じゅういちじ (juuichiji)
 - 12 hodin - じゅうにじ (juunichiji)
- Výslovnost čísel u minut
 - 1 minuta - いったん
 - 2 minuty - にふん
 - 3 minuty - さんふん
 - 4 minuty - よんふん
 - 5 minut - ごふん
 - 6 minut - ろっふん
 - 7 minut - ななふん
 - 8 minut - はっふん nebo はちふん
 - 9 minut - きゅうふん (kyuufun)
 - 10 minut - じゅっふん (juppun)
- Výslovnost čísel u věku
 - 1 rok starý - いったい
 - 2 roky starý - にさい
 - 3 roky starý - さんさい
 - 4 roky starý - よんさい
 - 5 roků starý - ごさい
 - 6 roků starý - ろくさい
 - 7 roků starý - ななさい
 - 8 roků starý - はっさい
 - 9 roků starý - きゅうさい (kyuusai)
 - 10 roků starý - じゅっさい (jussai) nebo じっさい (jissai)
 - 11 roků starý - じゅういっさい (juuissai)
 - 20 roků starý - にじゅっさい (nijussai) nebo にじっさい (nijissai) nebo はたち (hatachi)
 - 21 roků starý - にじゅういっさい (nijuuissai)
- Vyjádření času
 - Odlišení rána a odpoledne: ごぜん (dopoledne) a ごご (odpoledne). Píší se před číslo hodiny.
 - Např. ごぜんろくじ (6 ráno).
 - Když chceme říct, že něco je o půl, použijeme はん (polovina). Píše se za číslo hodiny.
 - Např. ごごにじはん (14:30).
 - Minuta se přidává jako 分 (ふん)

Lekce 2

(str. 56)

1. Ukazovací zájmena これ / それ / あれ

- これ - toto (věc je blízká mluvčímu, ale vzdálená od posluchače)
- それ - tamto (věc je vzdálená mluvčímu, ale blízká posluchači)
- あれ - tamto (věc je vzdálená od mluvčího i posluchače)
- Struktura je pak: これ / それ / あれ + は + objekt + です.
 - Např. これはじてんしゃです。 - To je bicykl.
- Když chci říct "který?", použije se どれ.
 - Např. どれですか。 - Který?
- Tyto slova se nikdy nepoužívají při představování druhých lidí (místo toho se použije třeba こちら).

2. Ukazovací zájmena この / その / あの

- この - toto (věc je blízká mluvčímu, ale vzdálená od posluchače)
- その - tamto (věc je vzdálená mluvčímu, ale blízká posluchači)
- あの - tamto (věc je vzdálená od mluvčího i posluchače)
 - Např. これはほんです。 - Toto je kniha
 - Např. このほんはいくらですか。 - Kolik stojí tato kniha?
- Rozdíl mezi verzí s -れ a -の je v tom, že -れ stojí samostatně, kdežto -の se pojí s nějakým podstatným jménem a nemůže stát samostatně. Slova -れ stojí samostatně a za nimi obvykle následuje hned částice は, kdežto -の se spojí s podstatným jménem a teprve za ním následuje např. částice は.
- Slova -れ (これ, それ, あれ) se nepoužívají při představování osob, naopak slova s -の takto použít lze.
- Když chci říct "který?", použije se どれ. Pokud vybírám z nějakého konkrétního počtu, použije se どの.
 - Např. どれですか? (Které?).
 - Např. どの食べ物が好きですか? - Jaké jídlo máš rád?

3. Ukazovací zájmena ここ / そこ / あそこ

- ここ - tady (blízko mě)
- そこ - tam (blízko tebe)
- あそこ - támle (daleko od nás obou)
- どこ - kde?
 - Např. すみません、本屋はどこですか? - Kde je knihkupectví?
 - Např. あそこです。 - Je támhle.

4. Vyjádření "čí" pomocí だれの

- だれ - kdo
- だれの - čí
 - Např. これはだれのかばんですか。 - Čí je to taška?

5. Partikule も

- Používá pro vyjádření "také". Může se použít místo は (wa) pro vyjádření, že daná osoba chce dělat něco také.
- Jakubさんもそばをたべます。 - Jakub jí také sobu.

6. Tvorba záporu

- Zápor v hovorové řeči se vytváří pomocí じゃない. V tomto případě se “desu” změní na “ja nai desu”.
 - Např. 私はアメリカ人です。 - Jsem Američan.
 - Např. 私はアメリカ人じゃないです。 - Nejsem Američan.
- Ve formální řeči se používá ありません。
 - Např. 私はアメリカ人じゃありません。 - Nejsem Američan.
- Ve formální psané řeči se mění じゃ na では (de wa).
 - Např. 私はアメリカ人ではありません。 - Nejsem Američan.

7. Partikule ね a よ

- Partikule ね
 - Když přidáme partikuli ね na konec věty, vytvoříme otázku, na kterou čekáme potvrzující odpověď.
 - Např. すしはおいしいですね。 - Sushi je chutné, že?
 - Např. すしはおいしいですか。 - Je sushi chutné?
- Partikule よ
 - Funguje podobně jako ね, dává se na konec věty a mluvčí tím vyjadřuje, že si je jistý, že co říká, je pravda a ten druhý, komu to říká, by to měl brát na vědomí.
 - とんかつは魚じゃないですよ。 - Tonkatsu není ryba (věř mi to).

Poznámky k lekci

- Číslovky nad 100 (ひゃく, びゃく, ぴゃく) jsou jako v čínštině, ale v některých číslech se mění výslovnost:
 - にひゃく - 200
 - さんびゃく - 300
 - ろっぴゃく - 600
 - はっぴゃく - 800
- Číslovky nad 1000 (せん, ぜん) jako v čínštině, ale v některých se mění výslovnost:
 - にせん - 2000
 - さんぜん - 3000
 - はっせん - 8000
- Jak o něco požádat
 - (～を)ください - Používá se, když žádáme o nějakou konkrétní věc. Nejběžnější žádost.
 - (～を)おねがいします - Více zdvořilejší/formálnější, používá se třeba v restauraci, když si něco objednáвам.
 - (～を)どうぞ - Znamená to “prosím”, použije to číšník, když předává jídlo hostu. Odpovídá se どういも.

Lekce 3

(str. 82)

1. Časování sloves

- Převod sloves z infinitivu do přítomnosti nebo budoucnosti, musíme vytvořit -ます slovesa.
 - 1. -RU slovesa končí na -iru nebo -eru (みる, たべる ap.).
 - Odstraní se る a přidá se ます.
 - Např. たべる → たべます.
 - 2. -U slovesa, všechna ostatní (のむ, いく, よむ ap.)
 - Mění se konečné "u" na "i"
 - Např. いく → いきます.
 - 3. Nepravidelná slovesa する a くる.
 - する → します
 - くる → きます
- 帰る (かえる) končí na える, ale řadí se mezi -u slovesa. Je to tak, protože -r zvuk vychází ze základů slova a ne z koncovky. Podobný případ je i sloveso わかる (rozumět), také patří do -u slov.
- Negace přítomného času jednoduše pomocí změny ze す na せん.
 - Např. のみます → のみません

2. Typy sloves a přítomný čas

3. Částice

- Partikule を (o) se používá pro označení předmětu.
 - Např. この本をください。 - Prosím, dejte mi tuhle knihu.
- Partikule で (de) se používá k označení místa, kde se nějaká aktivita odehrává.
 - Předmět は + místo で + sloveso.
 - Např. 九時に家でべんきょうします。 - Učím se doma v 9 hodin.
 - Dotaz KDE se něco stalo se používá struktura: どこ + で + verb + か.
 - Např. どこでお茶をのみますか。)
- Partikule で se použije také pro určení, JAK se dostaneme někam. Vzor: subject + は + dopravní prostředek + で + místo + へ nebo に + sloveso.
 - Např. ヤコブさんはくるまでこうえんへいきます。 - Jakub jede do parku autem.
 - Např. なにでいきますか。 - Čím tam jedeš?
- Partikuli で také použijeme, když děláme něco něčím.
 - Např. わたしはフォークですしをたべます。 - Jím sushi vidličkou.
- Partikuli で také použijeme, když chceme říct, že se něco nějak řekne.
 - Např. これはにほんごではなしますか。 - Jak se to řekne v japonštině?
- Partikule に (ni) má mnoho použití, prozatím tyto dvě použití:
 - 1) Použije se k označení místa, kam směřuje nějaká aktivita.
 - Např. どこに行きますか。 - Kam jdeš?
 - Např. ジャックさんはドイツにいきます。 - Jakub jde do Německa.
 - 2) Použije se pro označení času, kdy se něco odehrává.
 - Např. 私は四時にお茶をのみます。 - Piju čaj ve 4 odpoledne.
- Partikule へ (e) se používá stejně jako に v prvních případech, tedy pro označení místa, kam směřuje nějaká aktivita.
 - Např. ジャックさんはドイツへいきます。 - Jakub jde do Německa.

4. Označení času

- Partikule に se u časového určení používá, pokud jsou to slova jako “den”, “čas”, “měsíc” ap. Ale pokud jsou to slova jako “dnes”, “zítra”, “kdy”, tak se に nepřidává. Se slovy typu “dnes ráno”, “o víkendu” ap. se použít に může i nemusí, záleží na mluvčím.
 - Např. 十時に起きます。 - Vstával jsem v 10 hodin.
 - 明日来ます。(あした来ます。) - Zítra přijdu

5. -ませんか

- Pozvání se vyjadřuje pomocí ません + か:
 - Předmět + を + sloveso ません + か。
 - Např. 日本のえいがをみませんか。 - Chceš se podívat na japonský film? (doslova Nebudeš se dívat na japonský film?).
 - Akceptace nabídky: いいですね。 - To zní dobře.
 - Odmítnutí nabídky: すみません、ちょっと - Pardon, je to trochu nevhodné.
- Vyjádření “spolu” pomocí いっしょに
 - Slovo je možné dát kamkoliv ve větě, jen nesmí být za slovesem.
 - Např. いっしょにきょうとでかんこうしませんか。 - Chtěl by ses s námi vydat na prohlídku Kjóta?

6. Příslovce

- Příslovce je možné vložit trochu volněji do věty, nesmí být jen po slovese. Takže tyto dvě věty jsou v pořádku:
 - 私はよく公園でうんどうします。
 - 私は公園でよくうんどうします。
- U negativních příslovců je potřeba použít negativní formu slovesa:
 - Např. 私はあまりうんどうしません。 - Necvičím moc.
- Příslovce:
 - いつも - always
 - たいてい - usually
 - よく - often
 - ときどき - sometimes
 - あまり - not much
 - ほとんど - hardly ever
 - ぜんぜん - not at all
- ときどき znamená někdy a dříve se vyslovovalo jako ととき, což by se dalo přepsat jako 時々, ale protože se nikdy nepíše stejný znak dvakrát, použije se znak 々, takže lze tohle přepsat jako 時々.

7. Pořadí slov

- Slovosled je poměrně volný, věty se nejčastěji vyjadřují takto: Kdy, Kdo, Co.
 - Podmět は + čas に + místo で + předmět を + sloveso.
 - Např. Já (podmět) v 8 hodin (čas) v knihovně (místo) knihu (předmět) čtu (sloveso).
 - Podmět は + příslovce (frekvence) + čas に + cíl へ/に + sloveso.
 - Např. Já (podmět) často (příslovce) v 8 hodin (čas) domů (místo) se vracím (sloveso).

8. Téma věty a částice は

- Před は je téma věty, což bývá často podmět věty, ale není to 100% pravidlem.
 - Např. 今日は京都に行きます。(きょうはきょうとに行きます。) - Dnes jedu do Kjóta. Téma je zde 今日 a to není podmět.

Poznámky k lekci

- いく (jít) vs. くる (přijít) - kuru
 - Zda použít いきます nebo きます záleží na tom, kde je mluvčí a posluchač, pokud jde o akci směrem k mluvčímu, použije se きます, pokud jde o akci směrem od mluvčího, použije se いきます.
 - A: 公園に来ますか。 - Přijdeš do parku? (mluvčí je v parku a ptá se osoby, která v něm není)
 - B: はい、行きます。 - Ano, přijdu (odpovídá kamarád, který je mimo park).
 - Používá se i pro budoucnost, když na tom místě pak budu, i když tam teď nejsem (např. Přijdeš na mojí party?).
- Jako souhlas ano je možné použít ええ, používá se to v hovorové řeči.
- ちょっと znamená "trochu" a používá se to v různých frázích, třeba slušné odmítnutí: すみません、ちょっと.

Lekce 4

(str. 110)

1. X あります / います

- Pokud chci říct, že **tady je / tady jsou X**, použiji あります pro **neživé předměty** a います pro **živé předměty**.
- V těchto frázích se nepoužívá partikule は, místo toho se používá が.
 - Např. あそこにマクドナルドがあります。 - Táhle je McDonald's.
 - Např. あそこに学生がいます。 - Táhle je student.
- Tuto frázi lze také použít, když chci vyjádřit slovo **mít** nebo **vlastnit**.
 - Např. テレビがありません。 - Nemám televizi.
 - Pozor na rozdíl s テレビじゃありません。 - To není televize.
 - Např. 時間がありますか。 - Máš čas? Pozn. 時間 = じかん = čas.
 - Např. 日本の友だちがいます。 - Mám japonského kamaráda. Pozn. 友だ = ともだち = kamarád.
 - Např. あなたの家に猫がいますか。 - Máš doma kočku?
- Tuto frázi lze také použít, když chci říct, že se **někde odehraje nějaká událost**.
 - Např. 火曜日にテストがあります。 - Bude tady zkouška v úterý. Pozn. 火曜日 = úterý.

2. Určování lokace věcí

- Otázka **kde** je se vytváří pomocí どこ.
 - Např. マクドナルドはどこですか。 - Kde je McDonald's?
 - Např. マクドナルドはここです。 - McDonald's je tady.
- Když chci říct, že věc **X je [předložka] od jiné věci Y**, použiju vzor **X の Y [předložka]** です。
 - Např. 銀行は図書館のとなりです。 - Banka je vedle knihovny.
 - Např. かさはテーブルのしたです。 - Deštník je pod stolem.
- Předložky:
 - みぎ - vpravo
 - ひだり - vlevo
 - まえ - vpředu
 - うしろ - vzadu
 - なか - uvnitř
 - うえ - na
 - した - pod
 - ちかく - blízko
 - となり - vedle
 - ありだ - mezi (XはYとZのありだです。 = X je mezi Y a Z). - ajida

3. Minulý čas od です

- Minulý čas od fráze typu X は Y です je でした pro **kladné věty** a じゃなかったです pro **záporné věty**.
 - Např. 私は学生でした。 - Byl jsem student.
 - Např. これは日本の映画じゃなかったです。 - To nebyl japonský film.
- Podobně jako u záporu v přítomném čase (viz lekce 2), existuje i formálnější verze じゃありませんでした a verze ではありませんでした používaná v psané formě.

4. Minulý čas sloves

- Přítomný čas se standardně tvoří převodem na formu -ます pro **kladné věty** a -ません pro **záporné věty**.

- Pro minulý čas převedu koncovku na -でした pro **kladné** věty a -ませんでした pro **záporné** věty.
 - Např. Janaさんは九時うちに帰りました。Jana se v 9 hodin vrátila domů. Pozn. 帰る = かえる = vrátit se
 - Např. 私はきのう日本語を勉強しませんでした。- Včera jsem nestudoval japonštinu. Pozn. 勉強 = べんきょう = studovat.

5. Partikule も

- Partikule も se používá, když chci říct, že něco dělám **také**. Lze ji také použít, když chci říct, že **někdo jiný dělá něco také**. Partikule も nahradí partikuli は.
 - Např. 私はきのう京都に行きました。- Včera jsem jel do Kjóta.
 - Např. Janaさんもきのう京都に行きました。Jana jela do Kjóta také.
- Podobně se použije, když chci říct, že jsem koupil, viděl jedn ap. **dvě nebo více věcí**. Partikule も nahradí partikuli を.
 - Např. 私はくつを買いました。- Koupil jsem si boty.
 - Např. 私はかばんも買いました。- Koupil jsem si také tašku.
- V těchto případech partikule も nahrazuje partikule は, を a が.
- V případě partikulí に a で se も za ně (に se změní na にも, で se změní na でも).
- Např. 私はきのう京都に行きました。- Včera jsem jel do Kjóta.
- Např. 大阪にも行きました。- Včera jsem jel také do Osaky.
- Např. 私はうちで本を読みました。- Četl jsem knihu doma.
- Např. カフェでも本を読みました。- Četl jsem také knihu v kavárně.

6. 一時間 (いちじかん)

- Doba trvání vyjádřena jako ~時間 stojí samostatně bez partikule.
 - Např. JakubさんはそこでJanaさんを一時間待ちました。- Jakub tam čekal na Janu jednu hodinu.
- Pokud chci říct, že jde o přibližný čas, doplním ぐらい po výrazu ~時間.
 - Např. 私はきのう日本語を三時間勉強しました。- Učil jsem se včera japonštinu přibližně 3 hodiny.
- Pokud chci říct půl hodiny, přidám はん za ~時間.
 - Např. きのう七時間半寝ました。- Včera jsem spal 7 a půl hodiny.

7. たくさん

- Slova typu たくさん vyjadřující **množství** je možné vložit **před podstatné jméno nebo za předmět věty**.
 - Např. 京都で写真をたくさん撮りました。- Vyfotil jsem mnoho fotografií v Kjótu.
 - Např. 京都でたくさん写真を撮りました。- Vyfotil jsem mnoho fotografií v Kjótu.
 - Pozn. 京都 = Kjóto, 写真 = fotografie, 撮りました = vyfotil jsem

8. Partikule と

- Překládá se jako spojka “a” nebo “s”.
 - Např. そばとすし - soba a sushi.
 - Např. わたしはともだちとすしをたべます。- Jím sushi se svým kamarádem (nikoliv jím sushi a kamaráda).
- Pokud se chci zeptat, co někdo něco dělá s někým: だれ + と + **sloveso** + か.
 - Např. だれとおちゃをのみますか。- S kým piješ čaj?

Poznámky k lekci

- Výraz えう se přeloží jako “co???” a mluvčí ho řekne, když uslyší něco, čemu nemůže uvěřit.
- Výraz あう Japonci použijí, když náhle něco zpozorují nebo si na něco vzpomenou.

- V češtině často potřebujeme použít “ty”, v japonštině se elegantně tento výraz vynechává.
 - Např. 今週の週末、何をしますか。 - Co budeš dělat o víkendu?
- Oslovujeme lidi jejich jménem. Dotaz na jméno: お名前は? (おなまえは? doslova “tvoje jméno je ...?”).
- Dny v týdnu
 - 月曜日 (げつようび) - pondělí
 - 火曜日 (かようび) - úterý
 - 水曜日 (すいようび) - středa
 - 木曜日 (もくようび) - čtvrtek
 - 金曜日 (きんようび) - pátek
 - 土曜日 (どようび) - sobota
 - 日曜日 (にちようび) - neděle
- Dny v měsíci
 - TODO
- Měsíce
 - 一月 (いちがつ) - leden
 - 二月 (にがつ) - únor
 - 三月 (さんがつ) - březen
 - 四月 (しがつ) - duben
 - 五月 (ごがつ) - květen
 - 六月 (ろくがつ) - červen
 - 七月 (しちがつ) - červenec
 - 八月 (はちがつ) - srpen
 - 九月 (くがつ) - září
 - 十月 (じゅうがつ) - říjen
 - 十一月 (じゅういちがつ) - listopad
 - 十二月 (じゅうにがつ) - prosinec
- Vrazy používané se dny
 - おととい - předevčírem
 - 昨日 (きのう) - včera
 - 今日 (きょう) - dnes
 - 明日 (あした) - zítra
 - あさって - pozítří
- Výrazy používané s týdny
 - 二週間前 (にしゅうかんまえ) - před dvěma týdny
 - 先週 (せんしゅう) - minulý týden
 - 今週 (こんしゅう) - tento týden
 - 来週 (らいしゅう) - příští týden
 - 再来週 (さいしゅう) - za dva týdny
- Výrazy používané s měsíci
 - TODO
- Výrazy používané s roky
 - TODO

Lekce 5

(str. 128)

1. Přídavná jména (přítomný čas)

- Existují dva druhy přídavných jmen: い-adjektiva a な-adjektiva.
- Kladné adjektivum v přítomném čase se vytvoří přidáním です k oběma typům adjektiv.
 - Např. さむいです。 - Je zima (い-adjektivum).
 - Např. げんきです。 - Je zdravý (な-adjektiva).
- Záporné adjektivum v přítomném čase se vytvoří u obou typů jinak.
 - U い-adjektiva se odstraní koncové -い a přidá se koncovka -くない nebo -ありません。
 - Např. さむくないです。(nebo さむくありません) - Není zima.
 - U な-adjektiv se přidá koncovka -じゃないです nebo -じゃありません。
 - Např. げんきじゃないです。(nebo げんきじゃありません) - Není zdravý.
- Zvláštní přídavné jméno je いい (dobrý), které záporné negativum v přítomném čase tvoří tak, že se いい změní na よ。
 - Např. いいです。 - Je dobrý.
 - Např. よくないです。 - Není dobrý.
- Pokud chci říct, že je něco velmi mnoho, extrémně (すごく), velmi (とても) či trochu (ちょっと), přidám to před přídavné jméno.
 - Např. おきなわのうみはとてもきれいです。 - Moře v Okinawě je velmi krásné.

2. Přídavná jména (minulý čas)

- Tvorba minulého času se liší podle typu adjektiva.
 - U kladných い-adjektiv se odstraní koncové -い a přidá se かったです。
 - Např. さむかったです。 - Byla zima.
 - U záporných い-adjektiv se odstraní koncové -い a přidá se なかったです。
 - Např. さむくなかったです。 - Nebyla zima.
 - U kladných な-adjektiv se přidá でした。
 - Např. げんきでした。 - Byl zdravý.
 - U záporných な-adjektiv se přidává koncovka じゃなかったです。
 - Např. げんきじゃなかったです。 - Nebyl zdravý.

3. Přídavná jména (změna podstatného jména)

- Pokud chci přídavné jméno použít s podstatným jménem, dám ho před něj jako v češtině.
- U い-adjektiv zůstává koncové -い, u な-adjektiv zůstává koncové -な。
 - Např. おもしろいえいが - zajímavý film
 - Např. きれいなしゃしん - krásná fotka

4. 好き(な) / 嫌い(な)

- Pokud chci říct, že X má či nemá rád Y, použije se formát: X は Y が + přídavné jméno + です
 - Např. 私は日本語のクラスがすきです。 - Mám rád hodiny japonštiny.
 - Např. 私は魚がきらいです。 - Nemám rád ryby.

5. ましょう / ましょうか

- Pobídka ("pojdme ...") se vytvoří změnou koncovky ます na ましょう.
 - Např. すしをたべましょう。 - Pojdme jíst sushi.
 - Např. いっしょにべんきょうしましょう。 - Pojdme se učit společně.

6. Vyjádření množství

- Když chceme vyjádřit množství, přidává se číslovka až za podstatné jméno.
- Používají se zde také měrová slova ("country") podobně jako v čínštině.
- Měrové slovo 枚 (まい) se používá pro rovné objekty (např. trička).
 - Např. JakubさんTシャツを三枚かいました。 - Např. Jakub si koupil 3 ks triček.

Poznámky k lekci

- Když chci říct, že s souhlasím s tím, můžu říct そうですね.

Lekce 6

(str. 128)

1. て-forma sloves

- て-forma sloves se používá v mnoha situacích (např. žádosti, dávání rad ap.).
- U sloves končících na -る se koncovka změní na -て.
 - Např. たべる (jíst) se změní na たべて
- U sloves končících na -う existuje několik variant:
 - 1. Pokud končí na う, つ, る, mění se koncovka na って.
 - Např. あう se změní na あって.
 - Např. まつ se změní na まって.
 - Např. とる se změní na とって.
 - Slovesa končící na -る obvykle patří do předchozí skupiny -る sloves, existuje ale několik výjimek, které se řadí sem, např. かえる (vrátit se), はいる (vstoupit), しる (znát), いる (potřebovat), はしる (běhat) a きる (stříhat).
 - 2. Pokud končí na む, ぶ, ん, mění se koncovka na んで.
 - Např. よむ se změní na よんで.
 - Např. あそ se změní na あそんで.
 - Např. しね se změní na しんで.
 - 3. Pokud končí na く, mění se koncovka na いて.
 - Např. かく se změní na かいて.
 - Speciální výjimka je いく, které se změní na いて.
 - 4. Pokud končí na ぐ, mění se koncovka na いで.
 - Např. およぐ se změní na およいで.
 - 5. Pokud končí na す, mění se koncovka na -して.
 - Např. はなす se změní na はなして.
- Nepravidelná slovesa:
 - する se změní na して
 - くる se změní na きて

2. ~てください

- て-forma sloves ve spojení s ください se používá k vytvoření zdvořilé žádosti "udělej ... prosím".
 - Např. きょうかしよをよんでください。 - Prosím, přečtěte učebnici.

3. Popis dvou aktivit

- て-forma sloves slouží ke spojování vět (nahrazuje spojku "a").
 - Např. としょかんにいって、ほんをかかります。 - Půjdu do knihovny a zkontroluji nějaké knihy.
 - Např. きょうは、六時におきて、べんきょうしました。 - Dnes jsem vstal v 6 a učil jsem se.
 - Např. きょうかしよをわすれて、すみません。 - Nechal jsem učebnici doma a omlouvám se.

4. ~てもいいです

- て-forma sloves ve spojení s てもいいです se používá k vytvoření povolení typu "můžeš udělat ...".
 - Např. きょうかしよをみてもいいですよ。 Můžeš používat učebnici.
- Otázka se vytvoří jednoduše přidáním か.
 - Např. トイレにいてもいいですか。 - Mohu použít toaletu?

- Při kladné odpovědi se opakuje て-forma slovesa, popř. se odpoví いいです.
 - Např. はい、いいですよ。(nebo どうぞ)

5. ~てはいけません

- て-forma sloves ve spojení s てはいけません se používá k vyjádření (důrazného) zákazu.
 - ここでしゃしんをとってはいけません。- Tady se nesmí fotit.

6. ~から

- ~から se používá k vysvětlení událostí: situace + vysvětlení + ~から.
 - Např. バスにのりましょう。タクシーは高いですから。Pojďme autobusem. (Protože) taxi je drahé.

7. ~ましょうか

- Vedle významu “pojďme něco udělat” (viz 5. kapitola) se také používá, když chci nabídnout pomoc.
 - Např. にもつをもちましょうか。- Mohu vám nést tašku?

Poznámky k lekci

- どうも se často používá ve spojení s どうもうありがとう。(Děkuji velmi mnoho) nebo どうもすみません (Velmi se omlouvám). Když se použije samostatně, je to jen zjednodušená verze dlouhé verze, význam zůstává. Někteří lidé také tento výraz používají při přivítání nebo rozloučení.
- お na začátku některých slovech jde vypustit, vyjadřuje se tím “sociální kultivovanost”. Např. místo おさけ (alkohol) mohu také říct jen さけ.

Lekce 7

(str. 166)

1. ~ている (akce v průběhu)

- Japonština má 3 druhy sloves:
 - 1) Slovesa vyjadřující nějakou akci, která trvá po nějakou dobu (např. たべる, よむ ap.).
 - 2) Slovesa vyjadřující změnu stavu (např. しぬ, おきる ap.).
 - 3) Slovesa vyjadřující nějaký kontinuální stav (např. ある, いる ap.).
- Pokud chceme vyjádřit první kategorii, akce v průběhu, použije se て-forma sloves + いる.
 - Např. 私はいまペンキを塗っています。 - Já se teď učím.
 - Např. いま、何をしています。 - Co teď děláš?
- Tuto formu lze také použít, když chci říct, že někdo má nějaké zaměstnání.
 - Např. 私は英語を教えています。 - Já učím angličtinu (může znamenat nyní i jako povolání).
- Sloveso いる se skloňuje jako -る sloveso.
 - Např. たべている (て-forma slovesa jíst + いる):
 - たべています (jím)
 - たべていません (nejím)
 - たべていました (jedl jsem)
 - たべていませんでした (nejedl jsem)

2. ~ている (výsledek změny stavu)

- Pro druhou kategorii, změnu stavu, se také použije se て-forma sloves + いる.
- V tomto případě nás zajímá výsledek změny stavu. Např. “Profesor Yamashita je ženatý” je výsledek změny to, že “je ženatý”. Když se narodil, určitě ženatý nebyl, takže muselo dojít ke změně. A nás právě zajímá výsledek té změny.
 - 山下先生は結婚しています。 - Profesor Yamashita je ženatý.
- Často používaná slovesa:
 - Mít: もつ se změnit na もっている.
 - Např. 私はおカネをたくさんもっています。 - Já mám hodně peněz.
 - Znat: しる se změnit na しっている.
 - 山下先生は母をしっています。 - Profesor Yamashita zná moji mámu.
 - Mít nadváhu: ふとる se změnit na ふっている.
 - トムさんはちょっとふっています。 - Tom má trochu nadváhu.
 - Být hubený: やせる se změnit na やせている.
 - 私のおとうとはとてもやせています。 - Můj mladší bratr je velmi hubený.
 - Nosit oblečení: きる se změnit na きている.
 - メアリーさんはズボンをきています。 - Mary nosí kalhoty.
 - Být vzhůru: おきる se změnit na おきている.
 - お父さんはおきています。 - Táta je vzhůru.
 - Žít: すむ se změnit na すんでいる.
 - かよくは東京にすんでいます。 - Moje rodina žije v Tokiu.
- Pozor na slovesa 行く (jít) a 来る (přijít), pokud se použije tvar て-forma sloves + いる, vyjadřují změnu situace, nikoliv probíhající jev.
 - Např. 中国に行きます。 - Jede do Číny (průběhový čas).
 - Např. 中国に行っています。 Šel do Číny / Je v Číně (změna stavu).

3. Popis těla

- Při popisu těla se použije vzor: (osoba X) + は + [část těla] + が + [přídavné jméno].
 - Např. トムさんはかみがながいです。 - Tom má dlouhé vlasy.
- Lze použít také další formát, který je sice gramaticky správně, ale Japonci takhle nemluví.
 - Např. トムさんのかみはながいです。 - Tom má dlouhé vlasy.

4. て-forma přídavných jmen a spojování vět

- い-adjektiva tvoří て-formu odstraněním koncovky -い a přidáním -くて.
 - Např. やすい se změní na やすくて.
 - Např. いい se změní na よくて (výjimka).
- な-adjektiva tvoří て-formu odstraněním koncovky -な a přidáním -で.
 - Např. げんきな se změní na げんきで.
- Pod. jméno + です se změní na pod. jméno + で.
 - Např. 日本人です se změní na 日本人で.
- Jak se vytváří věty se spojkou “a”:
 - Např. あのみのせのたべものはやすくて、おいしいです。 - Jídlo z tamté restaurace je levné a chutné.
 - Např. ホテルはきれいで、よかったです。 - Hotel byl čistý a byli jsme šťastní.
 - Např. 山下先生は日本人です、五十さいです。 - Profesor Yamashita je Japonec a má 50 let.

5. Účel pohybu + ~にいく

- Formát: cíl pohybu + は/へ + účel pohybu + に + いく / くる / かえる.
 - Např. デパートにかばんをかいにきました。 - Šel jsem do obchodu koupit si tašku.
 - Např. Jakubさんは日本に日本語をべんきょうしに来ました。 Jakub přijel do Japonska studovat japonštinu.
- Účel pohybu se vyjádří ve “stem formě” (použije se pouze kořen slovesa). Ta se vytvoří tak, že se sloveso přesune do přítomného času a oddělí se ます.
 - Např. たべる (infinitiv), たべます (přítomný čas), たべ (kořen slovesa)
 - Např. よむ (infinitiv), よみます (přítomný čas), よみ (kořen slovesa).

6. Počítání lidí

- Měrové slovo pro lidi je 人 (にん), slova pro 1 člověk a 2 lidé jsou nepravidelná.
 - Jeden člověk: 一人 (ひとり)
 - Dva lidé: 二人 (ふたり)
 - Tři lidé: 三人 (さんにん)
 - Čtyři lidé: 四人 (よにん)
 - Pět lidí: 五人 (ごにん)
 - Šest lidí: 六人 (ろくにん)
 - Sedm lidí: 七人 (ななにん nebo しちにん)
 - Osm lidí: 八人 (はちにん)
 - Devět lidí: 九人 (きょうにん)
 - Deset lidí: 十人 (じゅうにん)
- Když chci říct, že někde je X lidí, použiji frázi osoba + が + počet lidí + います.
 - Např. 何人いますか。(なんにんいますか) - Kolik je tam lidí?
 - Např. 私のクラスに(は)アメリカ人の学生が一人います。 - V naší třídě je jeden americký student.

Poznámky k lekci

- Pokud něčemu nerozumím, je správné použít わかりません. Použití しりません (しる = znát) zní Japoncům velmi arogantně a člověk tím vyjádří, že ani nemá zájem něco pochopit.

Lekce 8

(str. 186)

1. Krátký tvar sloves a přídavných jmen

- U い-adjektiv v **kladném** tvaru se です odstraní.
 - Např. かわいいです (přítomný čas) se změní na かわいい (krátká forma).
- U い-adjektiv v **záporném** tvaru se です odstraní.
 - Např. かわいくないです (dlouhá forma) se změní na かわいくない (krátká forma).
- U な-adjektiv v **kladném** tvaru se です změní na だ.
 - Např. しずかです (přítomný čas) se změní na しずかだ (krátká forma).
- U な-adjektiv v **záporném** tvaru se です odstraní.
 - Např. しずかじゃないです (dlouhá forma) se změní na しずかじゃない (krátká forma).
- U podst. jména + です v **kladném** tvaru se です změní na だ.
 - Např. 学生です (přítomný čas) se změní na 学生だ (krátká forma).
- U podst. jména + です v **záporném** tvaru se です odstraní.
 - Např. 学生じゃないです (dlouhá forma) se změní na 学生じゃない (krátká forma).
- U sloves v **kladném** tvaru je krátkou formou infinitiv.
 - Např. よみます (přítomný čas) se změní na よむ (krátká forma).
- U sloves v záporném tvaru má krátká forma různou podobu:
 - Slovesa končící na -る odstraní -る a přidají -ない.
 - Např. たべる se změní na たべない.
 - Slovesa končící na -u přidají -anai.
 - Např. かく se změní na かかない.
 - Slovesa končící na う přidají -わない.
 - Např. あう se změní na あわない.
 - Nepravidelná slovesa mají svůj tvar:
 - Např. する se změní na しない.
 - Např. くる se změní na こない.
 - Zvláštní výjimkou je sloveso ある, které je kompletně nahazeno tvarem ない.
- Viz tabulka na stránce 191 o formování sloves.

2. Krátký tvar v neformální řeči

- Krátký tvar se používá hlavně v neformální řeči třeba mezi přáteli, dlouhý tvar vyjadřuje odstup.
 - Např. 今日、こうこうにいく? - Jdeš dnes do školy?
 - Např. いいえ、いかない。 - Ne, nejdu.
- Kdy použít krátký tvar a kdy dlouhý není jednoduché stanovit, záleží na konkrétní situaci. I mezi přáteli může hrát seniorita roli a starší z obou přátel může vyžadovat vůči němu dlouhou verzi, zatímco on může používat krátkou verzi. Ve vztahu k učiteli děti používají vždy dlouhou verzi, ale může se stát, že učitel vůči nim bude používat verzi krátkou.
- V neformální konverzaci se může u otázky か vynechat a otázka se vytvoří intonací jako v češtině.
- V hovorové japonštině se vynechává だ po な-adjektivech nebo podstatném jméně. Pokud však následují partikule ね nebo よ, だ se zachová.
 - Např. げんき? - Jsi v pořádku?
 - Např. うん、げんき。 - Ano, jsem (místo げんきだ).
 - Např. ロバートはにゅんせいだよ。 - Roberto je student 2. ročníku (だ se zachová).
- V neformálním prostředí se pro souhlas používá うん místo はい a pro nesouhlas ううん místo いいえ.

3. Krátký tvar v citacích: と思います

- Pokud chci říct, co si myslím, použiji krátkou formu と思います。
 - Např. 私はたけしさんはメアリーさんが好きでと思います。 - Já myslím, že Takeshi má rád Marii.
- Pokud chci říct, že si myslím, že něco není pravda, použiji krátkou formu ないと思います (tohle se používá častěji než “nemyslím si, že je pravda ...”).
 - Např. 私はたけしさんはメアリーさんが好きじゃないと思います。 - Já myslím, že Takeshi nemá rád Marii.

4. Krátký tvar v citacích: と言っていました

- Pokud chci vytvořit fráze typu “říkal, že ...”, použiji krátkou formu s と言っていました。
 - Např. ヤスミンさんは、あしたしけんがあると言っていました。 - Yasmin říkal, že je zítra zkouška.
 - Např. 山下先生はけっこうしていないと言っていました。 - Profesor Yamashita řekl, že není ženatý.

5. Fráze ~ないでください

- Pokud chci říct, aby někdo něco nedělal, použiji krátkou zápornou formu s てください。
 - Např. ここでしんをとらないでください。Prosím, nefoťte tady.

6. Slovesa のが好きです a 下手です

- Krátká forma + の změni sloveso na podstatné jméno popisující nějakou akci (např. sedět se změni na sedící, mít rád se změni na mající rád).
 - Např. 私は日本語をべんきょうするのが好きです。 - Já rád studuji (mám rád studování) japonštinu.
- Stejný formát použij, když chci říct, že někdo něco: rád dělá (好き), nerad dělá (きらい), je dobrý v (しょうぞ) či je špatný v (へた).
 - Např. ロベルトさんはりょうりをつくるのがしょうぞです。 - Roberto je dobrý ve dělání jídla (vaření).

7. Partikule が u předmětu

- Partikule が se použije tehdy, pokud zdůrazňujeme předmět věty, přinášíme nějakou novou informaci.
 - Např. dva lidé ví, že někdo jejich známý odjel na výlet do Okinawy, ale jeden z nich neví, kdo to byl. Ten, kdo to ví, to následně řekne. Přináší novou informaci.
 - Např. ロバートさんがおきなわに行きました。 - Robert jel na Okinawu.
- Otázky s 何 nebo だれ, kde se ptáme na předmět věty, často právě が použijí spíše než は。
 - Např. だれがおきなわに行きましたか。 - Kdo jel na Okinawu?
- Tázací zájmeno v otázkách na předmět věty jsou vždy následované částicí が a nikdy částicí は. Stejně se to používá i v odpovědích na takové otázky.
 - Např. どのクラスがおもしろいですか。 - Která třída je nejzajímavější?
 - Např. 日本語のクラスがおもしろいです。 - Je to japonská třída (japonská třída je nejzajímavější).

8. 何か a 何も

- Slovo “něco”, “nic” se v kladných větách a otázkách vyjádří pomocí 何か (なにか), v záporných 何も (なにも).
- Používají se bez partikulí は, が, を.
 - Např. 猫が何かもってきました。 - Kočka něco přinesla.
 - Např. 猫は何かたべましたか。 - Kočka něco jedla?
 - Např. いいえ、猫は何もたべませんでした。 - Ne, kočka nic nejedla.

Poznámky k lekci

- Mnoho nepravidelných sloves je vytvořeno kombinací podstatného jména + する.
 - Např. べんきょうする (studovat) = べんきょう (studium) + する (dělat).

Lekce 9

(str. 186)

1. Minulý čas krátkého tvaru

- Pro převod krátkého tvaru v kladné formě na minulý čas je potřeba znát 3 pravidla.
 - 1) Slovesa: změni se た-forma z て a で na た a だ.
 - Např. 食べて se změni na 食べた.
 - Např. よんで se změni na よんで.
 - 2) U い-adektiv se změni koncové い na かった.
 - Např. かわいい se změni na かわいかった.
 - 3) U な-adektiv a podstatných jmen se změni でした na だった.
 - Např. 学生でした se změni na 学生だった.
- Pro negace se koncové ない převede na なかった.
 - Např. 学生じゃない se změni na 学生じゃなかった

2. Minulý čas krátkého tvaru v neformální řeči

- Vše funguje stejně jako u krátkého tvaru v přítomném čase, změna je pouze v tom, že v přítomném čase bylo možné vynechat だ, v minulém se だった odstranit nemůže.
 - Např. せんしょうはいそがしかった? - Byl jsi zaneprázdněný minulý týden?
 - Např. ええん、いそがしくなかった。 - Ne, nebyl jsem zaneprázdněný.

3. Minulý čas krátkého tvaru v citacích: と思います

- Vše funguje stejně jako u krátkého tvaru v přítomném čase.
 - Např. あ、私のとんかつがない! - Ah, můj rybí řízek je pryč!
 - Např. トムさんがたべたとあもいます。 - Myslím, že ho Tom snědl.

4. Minulý čas krátkého tvaru v citacích: と言っていました

- Vše funguje stejně jako u krátkého tvaru v přítomném čase.
 - Např. ヤスミンさんは、ひるごはんをたべなかったと言っていました。 - Jasmin říkal, že nejedl oběd.

5. Kvalifikace podstatných jmen se slovesy a adjektivy

- Různé formy zpřesnění podstatných jmen:
 - Spojení adjektiva s podst. jménem: おもしろう人 (zajímavý člověk / člověk, který je zajímavý).
 - Popis nějaké vlastnosti: かみがながい人 (člověk s dlouhými vlasy).
 - な-adektivum s objektem: 猫がすきな人 (člověk, který má rád kočky).
 - Sloveso s krátkým tvarem: めがねをかけという人 (člověk, který nosí brýle).
- Často se používá sloveso + ている, které slouží k běžnému popisu nějaké akce či stavu.
 - Např. ゆいさんはどの人ですか。 - Který (člověk) je Yui?
 - Např. あそこで本をよんでいる人です。 - Je to člověk, který támhle čte knihu.

6. もう~ました a まだ~ていません

- Fráze s ~ました se použije pro kladnou větu v minulém čase (ekvivalent minulého času v angličtině) a pro kladnou větu pro události, které se odehrály v minulosti a stále mají efekt v přítomnosti (ekvivalent předpřítomného času v angličtině).
 - Např. **きのうしゅくだいをしました。** - Úkol jsem udělal včera.
 - Např. **もうしゅくだいをしました。** - Úkol jsem již udělal.
- V záporných větách mluvíme o události, která se stala v minulosti, **ている** se používá, pokud chci říct, že něco ještě není hotovo.
 - Např. **きのうしゅくだいをしませんでした。** - Úkol jsem neudělal včera.
 - Např. **まだしゅくだいをていません。** - Úkol jsem ještě neudělal.

7. Vysvětlovací věty s から

- Fráze s ~から se používá k vyjádření “protože” (viz 6. lekce).
 - Např. **あさごはんをたべませんでした。いそがしかったですから。** - Nejedi jsem snídani, protože jsem neměl čas.
- V tomto případě je možné přenést “vysvětlení + から” na začátek věty a spojit věty do jedné, v takovém případě se více než “protože” hodí “a tak”.
 - Např. **あしたしけんがあるから、こんばんべんきょうします。**
 - **Зítra budeme mít zkoušku, a tak budu dnes večer studovat.**
 - **Protože budeme mít zítra zkoušku, budu dnes večer studovat.**

Lekce 10

(str. 230)

1. Porovnávání dvou věcí

- Používá se formát AのほうがBより[vlastnost] = A je více[vlastnost] než B.
 - Např. 中国のほうが日本より大きいです。 - Čína je větší než Japonsko.
- Pro vytvoření otázky se používá formát AとBと + どちらのほう nebo どちらのは + が = mezi A a B, kde je více[vlastnost].
 - Např. 日本とカナダとどちらのほうがさみいですか。 - Kde je chladnější, v Japonsku nebo Kanadě?
 - Např. カナダのほうがさみいです。 - Kanada je chladnější.

2. Porovnávání tří a více věcí

- Pokud chci porovnat tři a více věcí, používá se kvantifikátor いちばん.
- Formát je (AとBとC) nebo (skupina X) + のなかで + Aが + いちばん[vlastnost] = A je nejvíce[vlastnost] mezi A, B, C nebo skupinou X.
 - Např. カナダとフランスと日本のなかで、どこがいちばんさみいですか。 Mezi Kanadou, Francií a Japonskem, kdo je nejchladnější (má nejchladnější klima)?
 - Např. カナダがいちばんさみいとおもいます。 Myslím, že Kanada je nejchladnější.

3. Podstatné nebo přídavné jméno + の

- Pokud podstatné jméno následuje za přídavným jménem, je možné podstatné jméno nahradit částicí の, pokud je jasný význam věty.
 - Např. 私はくろいセーターをもっています。あかのもっています。 Já mám černý svetr. Mám taky červený.
 - Např. ケーキがたくさんあります。すきなのもってってください。 Máme mnoho dortů. Vemte si ten, který máte rád.
- Frázi je možné použít jako náhradu za můj, tvůj a podobně,
 - Např. これはソラさんのかばんですか。 - To je taška od Sory?
 - Např. いいえ、これはメアリーさんのです。 - Ne, to je tašky od Marie.

4. ~つもりだ

- Fráze s つまり v přítomném čase ve zkrácené formě se používají, když chci vyjádřit, že něco plánuji do budoucna.
 - Např. 私はしゅうまつにたけしさんとテニスをするつもりです。 - Já plánuji hrát tenis s Takeshim tento víkend.
- V záporu použiji sloveso v záporné formě s つまり a může to mít dva významy: a) že danou věc neplánuji dělat a nebo b) že danou věc plánuji nedělat.
 - Např. 山下先生はあしただいがくにこないつもりです。 - Profesor Yamashita neplánuje přijít do školy zítra.

5. Adjektivum + なる

- Sloveso なる znamená stát se a následuje po obou adjektivech nebo podstatném jméně.
 - Např. おたたかい se změní na おたたくなる (い-adjektivum, stát se více horkým - o počasí).
 - Např. しずか(な) se změní na しずかになる (な-adjektivum, stát se více tišším).

- Např. かいしゃいん se změní na かいしゃいんになる (stát se zaměstnancem firmy).
- Např. 日本語のべんきょうがたのしくなりました。 - Studium japonštiny se stává zábavnějším.

6. どこかに / どこにも

- Výrazy pro někdo, někde, nikdo, nikde fungují podle stejného vzoru jako výrazy pro něco a nic (viz 8 kapitola).
 - なにか_ - něco
 - なに_も - nic
 - だれか_ - někdo
 - だれ_も - nikdo
 - どこか_ - někde
 - どこ_も - nikde
- Platí, že se nepoužívají partikule は, が a を. Naopak partikule に, へ a で se používat musí.
 - Např. どこかへいきましたか。 - Šel jsi někam?
 - Např. どこへもいきませんでした。 - Nešel jsem nikam.

7. で

- Partikule で se používá, když mluvím o dopravních prostředcích nebo věcech, které používám ("jaký instrument používám").
 - Např. ヤコブさんはくるまでこうえんへいきます。 - Jakub jede do parku autem.
 - Např. 日本語ではなしましょう。 - Pojďme mluvit japonsky. (= použijme japonštinu k mluvení)
 - Např. テレビでえいがをみました。 - Viděl jsem film v televizi. (= použijme televizi k sledování filmu).
 - Např. はしでごはんをたべます。 - Jíme jídlo hůlkama (=použili jsme hůlky k jedění).

Lekce 11

(str. 254)

1. ~たい

- Pokud chci říct, že v něco doufám, toužím, můžu použít kořen slova + たいです.
 - Např. いつか中国にいきたいです。 - Doufám, že někdy pojedu do Číny.
- Pokud za slovesem může být částice を i が.
 - Např. こんどしゅうまつは、えいがをみたいです。 - Chci vidět film tento víkend.
 - Např. こんどしゅうまつは、えいががみたいです。 - Chci vidět film tento víkend.
- たい se časuje jako い-adjektivum.
 - Např. あの人にはあいたかないです。 - Nechci potkat toho člověka.
- Když chceme popsat přání někoho jiného, obvykle たいです nepoužíváme. V takovém případě se používá citace s といっていました s たい.
 - Např. メアリーさんはチベットにいきたいといっていました。 - Marie říkala, že chce jet do Tibetu.
- Pokud chci říct, že vídím, že někdo něco chce, musím použít speciální sloveso たがっている místo てい. Pokud má sloveso částici を, musím ji zachovat (nelze použít が jako výše).
 - Např. メアリーさんはきものをきただっています。 - Vypadá to, že Marie chce nosit kimono.

2. ~たり~たりする

- Spojovat věty lze pomocí て-tvaru (viz 6. lekce).
 - Např. おおさかでかいものをして、ばんごはんをたべます。 - V Osace budu nakupovat a jíst večeři.
- Tento formát však naznačuje, že jsou to jediné dvě aktivity, které budu v Osace dělat a že budou následovat po sobě. Pokud chci říct aktivity jako příklad a neurčit jejich přesné pořadí, použiji frázi ~たり~たりする.
 - Např. おおさかでかいものをしたり、ばんごはんをたべたりします。 - V Osace budu dělat takové věci jako nakupovat a jíst večeři.

3. ~ことがある

- Krátký tvar slovesa + ことがある se používá k popisu něčeho, co proběhlo v minulosti.
- Používá se formát sloveso kladné, krátký tvar, minulý čas + ことがある = mít zkušenost s
 - Např. ふじ山にのほってことがあります。 - Už jsem lezl na Mt. Fuji (mám zkušenost s lezením na Fuji).
- Při odpovědi na otázku ことがありますか mohou odpovědět celou větou nebo jen říct あります či ありません.
 - Např. ヨーロッパにいったことがありますか？ - Byl jsi někdy v Evropě?
 - Např. はい、あります。 - Ano, byl.
 - Např. はい、あります。 - Ano, byl.

4. Podstatné jména A や podstatné jméno B

- Partikule や slouží ke spojování slov, oproti と slouží k vyjádření příkladu (tedy říkáme “na příklad A, B”).
 - Např. 京都やならに行きました。 - Šel jsem (například) do Kjóta a Nary.

Lekce 12

(str. 276)

1. ~んです

- Existují dva způsoby, jak něco říct. První způsob je jednoduché konstatování jak věci jsou. Druhý způsob je vysvětlující konstatování a vytváří se podle vzoru: krátká forma + んです = vysvětlení.
- Např. když má člověk nějakou schůzku a dorazí později. Může jednoduše říct, že vlak měl poruchu (jednoduché konstatování), ale také můžeme nabídnout vysvětlení, proč se to stalo (vysvětlující konstrukce).
 - Např. バスがこなかったんです。 - (Stalo se to, protože) autobus nepřijel.
 - Např. あしたテストがあります。 - Mám zítra test. (prosté konstatování)
 - Např. あしたテストがあるんです。 - Mám zítra test. (vysvětluji, proč třeba nemůžu jít na párty).
- Pokud なんです předchází な-adjektivum nebo podstatné jméno, な zůstává uprostřed.
 - Např. 学生です se změní na 学生なんです.
- Fráze s なんです se také používá, když se ptám na vyjasnění situace, často se zde pak používají slova jako “proč”.
 - Např. どうしたんですか。 - Co se stalo? (člověk vypadá smutně)
 - Např. うちの猫がしんだんです。 - Naše kočka zemřela.
- Frázi s なんです se také může použít pro upřesnění k tomu, co bylo řečeno.
 - Např. かわいいノートですね。 - To je krásný sešit.
 - Např. ええ、日本で買ったんです。 - Ano, koupil jsem ho v Japonsku.

2. ~すぎる

- Kořen slovesa může být spojen s pomocným slovesem すぎる, což znamená “příliš mnoho”.
- Sloveso すぎる se skloňuje jako -る sloveso.
 - Např. はやくおきすぎました。 - Vstával jsem příliš brzy.
 - Např. たべすぎとはいけません。 - Nesmíš jíst tak moc.
- Sloveso すぎる může také následovat za kořenem přídavného jména (části, která se nemění při skloňování), v takovém případě se o odstraní い nebo な a přidá se すぎる.
 - Např. この本はたかすぎます。 - Tato kniha je příliš drahá.

3. ~ほうがいいです

- Fráze ほうがいいです se používá, když chci dávat rady a znamená “bylo by pro tebe lepší, kdybys ...”.
- Pokud je věta kladná (“bylo by pro tebe dobré, kdybys udělal XYZ”), použije se kladný krátký て-tvar slovesa v minulém čase.
 - Např. もっとやすいをたべたほうがいいですよ。 - Měl bys raději jíst více zeleniny.
- Pokud je věta záporná (“bylo by pro tebe dobré, kdybys nedělal XYZ”), použije se záporný krátký て-tvar slovesa v přítomném čase.
 - Např. じゅぎょうをやすまないほうがいいですよ。 - Raději bys neměl přeskakovat třídy.

4. ~ので

- Fráze s ので poskytuje důvod k vysvětlení nějakého jevu. Sémanticky je to podobné jako fráze s から, jen je více formálnější a používá se hlavně v psané formě.
- Formát je: [důvod] + ので + [situace] = [situace], protože [důvod].
 - Např. いつも日本語ではなすので、日本語がじょうずになりました。 - Moje japonština se zlepšila, protože vždy mluvím japonsky.

- Část věty, kde se uvádí důvod, je většinou v krátkém て-tvaru.
- Když ので následuje podstatné jméno nebo な-adjektivum v kladné větě v přítomném čase, な se vkládá podobně jako u んです doprostřed (viz bod 1).
 - Např. きょうはにちようびなので、ぎんこうはやすみです。 - Banky jsou zavřené, protože dnes je neděle.

5. ~なければいけません a ~なきゃいけません

- Fráze なければいけません a なきゃいけません použijí, když chci vyjádřit, že se něco musí nebo je nezbytné.
- Varianta s なければ je více formální a používá se v psané formě, varianta なきゃ se používá více v hovorové řeči.
 - Např. しけんがあるから、べんきょうしなければいけません。 - Musím studovat, protože budu mít zkoušku.
 - Např. しけんがあるから、べんきょうしなきゃいけません。 - Musím studovat, protože budu mít zkoušku.
- Fráze なければ doslova znamená "jestliže neuděláš ..." a いけません doslova znamená "nemůžeš jít".
 - Např. たべる (jíst) - たべない (krátký záporný tvar) - たべなければいけません ("muset").
- Tvar いけません se může změnit na minulý čas いけませんでした。
- Tvar なきゃいけない se může používat v hovorové řeči a je možné ještě další zkrácení na なきゃ.
 - Např. かのじょがくるから、へやをそうじしなきゃ。 - Musím uklidit pokoj, protože moje přítelkyně přijde.

6. ~でしょうか

- Když se někoho zeptám na nějakou otázku a on nebo ona neví odpověď, mohou se cítit poníženi. Proto se přidává k větě でしょうか, což udělá větu více slušnou.
 - Např. あした、雨がふるでしょうか。 - Bude zítra pršet?
 - Např. ふるとおもいます。 - Myslím, že bude.
- Fráze でしょう znamená doslovně "pravděpodobně".
- Fráze でしょうか se může vkládat za krátký tvar kladné či záporné věty v přítomném či minulém čase. Pokud následuje za podstatným jménem nebo な-adjektivem v přítomném čase v kladné větě, fráze でしょうか následuje hned za daným adjektivem či podstatným jménem (な se mezi ně nekládá).
 - Např. トマトはやすいでしょうか。 - Je rajče zelenina?
- V odpovědi je možné použít でしょう, která říká, že mluvčí dělá odhad. Navíc je možné k větě přidat na začátek たぶん, čímž se ještě zdůrazní, že jde o odhad.
 - Např. たぶんあしたはさむくないでしょう。 - Hádám (vsadil bych na to), že zítra nebude chladno.

Další poznámky

- Odpověď na Děkuji je いいえ.
- Při předání se řekne どうぞ.
- Jak vyjádřit Já
 - わたし (já) se používá pro formální kontext u mužů a žen a u žen i v neformálním kontextu.
 - ぼく(já) používají muži v neformální konverzaci a zdůrazňuje se tím jemná mužnost (mezi přáteli).
 - おれ (já) používají muži v neformální konverzaci a zdůrazňuje se tím silná mužnost (na rande).
- 私は obvykle říkáme jen na začátku, pak už je z kontextu jasné, o koho jde, takže to už neopakujeme.
 - Např. 私はJakubです. 学生 です。
- Těší mě, že vás poznávám:
 - Obecně: どうぞよろしく!
 - Zdvořile: よろしくおねがいします。
- Pro nabízení něčeho používáme konstrukci: subjekt + wa + dou (jak) + desu + ka.
 - Např. お茶はどうですか。 - Co takhle čaj?
- Kanji má většinou dva druhy čtení:
 - kun-reading (native Japanese reading)
 - on-reading (čtení, které bylo převzato z Číny a převedeno do japonského systému čtení).
- Kanji může mít v kun-reading a on-reading několik variant čtení.
- Píše se zleva doprava, zhora dolů, čtverec se píše třemi čárami a vnitřní objekty se musí napsat dříve než se napíše poslední uzavírací čára.
- Hiragana vložená za kanji se jmenuje okurigana.
- Část slova, která se obvykle nemění, je napsaná v kanji.
- Slova, která jsou vytvořena z více znaků, se nazývají jukugo.
- ベ lze v některých případech psát jako ヲエ. Např. Vietnam je možné přepsat jako ベトナム i ヲエトナム.
- Se slovesem あう (potkat se) je možné použít partikuli と i に. Když se použije と, akce je pro všechny, když se použije に, znamená to akci směrem ode mě k nim. Je to podobné jako *to speak with a to speak to*.
 - かぞくとあいます。 - Setkám se s mou rodinou (my všichni společně).
 - かぞくにあいます。 - Setkám se s mou rodinou (akce ode mě k nim).
 - ともだちとはなします。 - Mluvím s kamarádem (my všichni mezi sebou).
 - ともだちにはなします。 - Mluvím s kamarádem (já směrem k němu).
- Fráze jak začít rozhovor s přáteli: 今日暑いねー /Kyō atsui ne/ Dnes je hezky.
- Fráze, kdy chci vyjádřit, že někdo dělá něco dobře: おつかれさま (です).
 - お je prefix, který vyjadřuje slušnost, つかれ znamená únava, さま suffix, který vyjadřuje opět čestnost, respekt
 - Používá se třeba na začátku emailu vlastní organizaci (kde to znamená něco jako ahoj).
 - Používá se na začátku telefonního hovoru vlastní organizaci.
 - Když potkám někoho známého.
 - Když se loučím s kolegy v práci.